

ŞUBEMİZDE 37. ÇALIŞMA DÖNEMİ

EMO İstanbul Şubemizin 37.Dönem Olağan Genel Kurulu seçimlerinde, yönetim kurulumuzu görevlendirdiğiniz için teşekkür ediyoruz. Üyeler arasında ayırım yapmadan, genel kurul sürecinde sunduğumuz çalışma programında belirtilen konularda, sorunlarımızın çözümünde, sizleri temsil etme sorumluluğumuzla çalışmaları sürdüreceğiz. Çok zor bir dönem geçireceğimizi biliyor, desteğinizle, katkılarınızla, mesleki ve toplumsal taleplerimizi savunarak zorlukları aşacağımıza inanıyoruz.

Irak'ta milyonu aşan insanın katlinden sorumlu ABD'nin Ortadoğu'daki jandarması İsrail'in; Gazze'de ablukası sürerken, OECD'ye katılması için destek veren Türkiye'ye yanıtı, 31.05.2010 sabahı insani yardım taşıyan gemide katliam yaparak müdahale etmek olmuştur. Hayatını kaybeden 9 insanımızın ve onlarca yaralının, ailelerinin acısını paylaşıyor, katliamı şiddetle kınıyoruz. Duvarlarla kuşatılarak hapisaneye çevrilen Gazze'de 2008 yılının son günlerinde, İsrail saldırısı sonucunda bini aşan sivil insanın öldürülmesini, kalanların da ambargoyla açlığa yoksulluğa mahkum edildiğini unutmuyoruz. Türkiye-İsrail arasında 23.02.1996 tarihinde imzalanan Askeri İşbirliği Anlaşması, 01.05.1997 tarihinden itibaren geçerli olan Serbest Ticaret Anlaşması ve kamuoyunca bilinmeyen tüm anlaşmalar açıklanarak iptal edilmeli, ikili ilişkiler kesilmelidir.

Zonguldak Karadon Müessesesi ocaklarında 17 Mayıs 2010 tarihinde grizu patlaması sonucu 30 insanımızı kaybettik. Göçük altında kalanların tamamının "taşeron işçi" olduğunu ve bakanın ağzından "güzel" öldüklerini öğrendik, acımız daha da arttı. 12 Eylül ile birlikte uygulanmaya başlanan özelleştirme politikaları, sendikasılaştırma ve taşeron çalıştırma sistemini getirdi. İşsizlik ve yoksulluğun, ülkeyi ucuz emek cennetine çevirdiği, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin alınmadığı, denetimlerin yapılmadığı ortamlarda, güvencesiz çalışmayı dayattığı, bu durumun da ölümcül kazaları beraberinde getirdiği görülmektedir. 2002-2008 yıllarında meydana gelen 47 bin 969 iş kazasında 559 kişinin yaşamını yitirdiğini, 2 bin 313 kişinin de sakat kaldığını öğreniyoruz.

Türkiye'nin Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) madenlerle ilgili 176 sayılı sözleşmesini de henüz

imzalamadığını hatırlatıyoruz.

Anayasa tartışmalarıyla ilgili birçok şey söylendi farklı görüşler ve iddialar ortaya atıldı. Ama 22 bin kişiyi işsiz bırakan ve binlerce dava açılan özelleştirme politikalarıyla Anayasa değişikliklerinin ilişkisi hiç ortaya konulmadı. 12 Eylül 2010 tarihinde halkoyuna sunulacak Anayasa paketinin 12. maddesi, yargının özelleştirmelerde 'kamu adına kamu yararı arama' yetkisini ortadan kaldırıyor.

Siyasal iktidar elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi konusunda 2010 yılında büyük bir hamle yapmaya girişiyor. Temmuz ayında tamamlanacak ihale sürecinin sonucunda 21 dağıtım bölgesinin bugüne kadar özelleştirilen 13 dağıtım bölgesine, 2010 yılında İstanbul'un Avrupa yakası, Trakya'nın tamamı, İzmir ve çevresinin yanında Diyarbakır ve çevresini de ekleyerek kritik bir adım atıyor. Böylece, birkaç sorunlu bölge sayılmazsa dağıtım bölgelerinin tamamına yakınının özelleştirilmesinin tamamlanması ve elektrik enerjisinin en karlı ve tüketiciyi en çok çarpacak bir bölümünü büyük ortaklarını yabancı tekellerin oluşturacağı özel sermayeye devredilmesi hedefi gerçekleştirilmiş olacaktır.

Tüm dünyada enerji alanında yürütülen serbest piyasa uygulamaları sorgulanırken, ne yazık ki enerji arz güvenliği sorunuyla karşı karşıya bulunan ülkemizde AKP Hükümeti, sanayinin ve günlük yaşamımızın vazgeçilmez olan elektriği evlerimize getiren enerji dağıtım kuruluşlarımızı özel sektöre devretmektedir. Üstelik bu devirler otomatik fiyatlandırma uygulamasıyla halkın üzerinden pahalı elektrik satış garantisi verilerek yapılmaktadır.

Satış ihaleleri yapılan bu dağıtım kuruluşlarının önümüzdeki yıllarda kar oranları da şirketlerin kamuda olduğu dönemden daha yüksek olacaktır. Dağıtım ihaleleri öncesi devreye alınan ve kamuoyunda "otomatik zam" olarak bilinen "Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizması" ile dağıtım şirketleri aracılığı ile kamu tarafından üstlenilen, özel sektör santrallerinden kaynaklanan maliyet artışları, direkt olarak yurttaşlara yansıtılmaya başlanmıştır.

2008 -2009 yıllarında ekonomik krize paralel olarak elektrikte yaşanan talep düşüşü nedeniyle düşük maliyetle elektrik üreten kamu santralleri

durdurulmuş ve pahalıya elektrik satan özel sektör santrallerinden ise daha fazla alım yapılmıştır. Bu uygulamada, özel şirketlerin devlete pahalıya elektrik satması, devletin alım garantisi verdiği Yap-İşlet ve Yap-İşlet- Devret kapsamındaki özel sektör santrallerine karşı olan yükümlülükleri ve doğalgazdaki "al ya da öde" yükümlülüğü nedeniyle kamunun hidrolik santrallerinin durdurulması etkili olmuştur. Bu sebeplerle elektrik üretim maliyetleri azaldığı halde nihai elektrik satış fiyatları ucuzlatılmamış aksine zamlanmıştır. İki yıllık sürede (2008 ve 2009) elektriğe yapılan zam oranı yüzde 70'e ulaşmıştır.

Hazine Müsteşarlığı verilerinden, KİT'lerin 2003-2009 yılları arasında toplam 9.3 milyar lira zarar ettiğini, kurumların zararlarının ise 523 milyon lira ile Tekel, 429 milyon lira ile TEDAŞ, 406 milyon lira ile Türkiye Şeker Fabrikaları ve 170 milyon lira ile Türkiye Elektrik Tahahhüt ve Ticaret A.Ş.'ne (TETAŞ) ait olduğunu öğreniyoruz.

Elektrik dağıtım bölgelerinin özelleştirme işlemleri sürerken, Elektrik Üretim AŞ'ye (EÜAŞ) ait elektrik üretim tesislerini satmaya yönelik çalışmalara da hız veriliyor. 2010 yılı Mayıs ayı içinde 56 adet küçük çaplı hidroelektrik santralın (HES) özelleştirme süreci tamamlanıyor. Sonuç olarak büyük termik ve hidroelektrik santralleri, küçük barajlar, akarsu santralleri kamunun elinde ne kadar elektrik üretim tesisi varsa hızla özelleştirilmesi hedefleniyor.

AKP Hükümeti'nin nükleer teknoloji merkezi yaratacakları iddiasıyla başlattıkları ihale süreci; Rusya ile yürütülen pazarlıklar sonucunda tek katılımcılı ihaleye dönüşmüş, TMMOB'nin konuyu yargıya taşınması sonucu yargı kararıyla ihale iptal edilmişti.

Türkiye ile Rusya arasında imzalanan devletlerarası anlaşmayla Rusya'nın; Mersin Akkuyu'da (yakınından aktif fay hattı geçen bölgede) yapması öngörülen nükleer santralın lisans anlaşması, 8 Haziran 2010 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşmayla 15 yıl uzun vadeli yüksek fiyatın (12.35 cent/kWh) garanti edilmesiyle enerji fiyatlarında artış yapısal hale getirilmiş olacaktır. Ortalama fiyat üzerinden Türkiye, Rusya'ya 15 yılda satın alacağı 415 milyar kWh'lık elektrik karşılığında, (toplam elektrik enerjisi kapasitesi içindeki payı yüzde 3 civarını geçmeyecek olan nükleer enerjiye) 51 milyar dolar ödeyecek. Rus Atomstroyexport şirketi 15 yılın ardından da DUY piyasası üzerinden yüksek fiyatla satış olanağını sürdürebilecek. Türkiye'de inşa edilecek her biri 1200 MW'lık dört reaktörün 20 milyar dolarlık toplam yatırım maliyeti, Rusya'da inşası süren santrallerden

yaklaşık iki kat yüksektir. Bütün bunların yanı sıra zaten dışa bağımlı olan elektrik enerjisi ihtiyacımız doğalgaz ile Rusya'ya bağlı olduğumuz bir dönemde nükleer ile birlikte tamamen Rusya odaklı yeni bir döneme girilmiş bulunmaktadır.

Şubemizin de içerisinde yer aldığı Nükleer Karşıtı Platform İstanbul bileşenleri, Ankara'daki Merkezi NKP ile geçmişten aldıkları güç ve inançla; hızla, kısa ve orta vadeli yol haritasını oluşturarak çalışmalarına başlamıştır.

Bilim insanları, iktisatçılar, ülkemiz ekonomisinin son bir yıl içerisinde yüzde 7.8 oranında küçüldüğünü, son küresel krizin 1994 ile 2001 krizlerinden daha ağır sonuçlar doğurduğunu, dış borcumuzun 270 milyar doları aştığını, gelir dağılımındaki makasın hızla açıldığını belirtiyorlar. Türkiye'nin bir yıl içinde elde ettiği toplam gelirin % 5'ini en fakir 14 milyon insan, % 47'sini en zengin 14 milyon insan paylaşıyor. Nüfusun 42 milyonu bir yılda elde edilen gelirin % 31'i ile yaşarken, nüfusun geri kalan 28 milyonu % 69'uyla yaşıyor.

Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün 2009 faaliyet raporunda, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına aktarılan yardımların 2009 yılında 378 milyon 953 bin 254 TL'ye ulaştığı ifade ediliyor. Son üç yılda ise 6 milyon 498 bin 548 aileye dağıtılan 5 milyon 197 bin 219 ton kömürün, gıda ve barınma yardımlarının devlete maliyetinin 851 milyon 616 bin 463 TL'ye ulaştığı belirtiliyor. İşsiz insanlarımız sadaka ile avutuluyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 17.05.2010 tarihinde açıkladığı verilere göre Şubat ayında işsizlik oranı yüzde 14.4 tarım dışı işsizlik oranı ise yüzde 17.5 olarak gerçekleşmiştir. Gerçek işsizliğin bu oranların çok üzerinde oranlar olduğu bilinmekte. Kasım 2009'da yüzde 13,4 olarak açıklanan işsizlik oranı Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (İLO) kayıtlarında yüzde 19 olarak belirtilmektedir. Vergilerimizden maaş alanların doğru istatistiki bilgileri açıklama yükümlülükleri vardır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) verilerine göre Forbes Dergisi'nin hazırladığı listede, geçen yıl 29. sırada yer alan Türkiye, bu yıl İrlanda, Slovakya ve Danimarka'nın ardından işsizliğin en fazla yükseldiği 4. ülke olmuştur.

AKP hükümeti döneminde hız kazanan özelleştirmelerle emekçiler işsiz kalmıştır. Resmi rakamlarla 2000'de 1.5 milyon işsiz sayısı bu dönem 3.5 milyona ulaşmıştır Neoliberal politikalar sonucunda; devleti küçültme söyleviyle yatırımlar yapılmamış, kamuda istihdam olanağı neredeyse ortadan kaldırılmıştır.

Tarihinin en düşük seviyesine indirilen kamu çalışanları sayısı, Mart 2010'da 2 milyon 233 bin 661 olmuştur. Fransa ve Almanya'da nüfusun yüzde 8-10'u kadar, ülkemizde ise nüfusun yüzde 3'ü kadar kamu çalışanı mevcuttur.

Hizmet Ticaret Genel Anlaşması (GATS) gereği, AKP iktidarının uluslararası sermayeye taahhüt ettiği bütün alanlardan çekilerek, ülkemizin pazar haline getirilmesi işlevini sağlayacak yasa tasarıları hızla Meclis komisyonlarına sunulmaya başlandı.

Daha önce yasalaştırılmayan "Kamu Yönetimi Reformu ve Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı'nın içeriğini kapsayan kanun tasarısının amacı, kamu hizmetlerinin ticarileştirilmesi ve hizmetlerin özelleştirilmesidir. Merkezden yerele, yerelden özel sektöre kamu hizmetleri devredilerek piyasalaştırılacak, sosyal devletin geriye kalan uygulamaları yok edilerek, 1 milyon 300 bin kamu çalışanını sözleşmeli ve güvencesiz hale getirilecek. Bu düzenlemelere karşı çıkıp engellemeliyiz.

AKP hükümetinin hazırladığı 'Ulusal İstihdam Stratejisi' taslak metninde çalışanların temel talepleri yer almamaktadır. Mühendis, mimar ve şehir plancıları dahil eğitimli işsizlere kamuda istihdam imkanları sağlanmalıdır. Eğitim, sağlık, adalet başta olmak üzere kamu hizmetlerinde hızlı bir istihdama gidilmeli. Az gelişmiş bölgelerde KİT yatırımları ile birlikte istihdam olanakları artırılmalı. Belediyelerde hizmetlerin ticarileştirilmesi ve taşeron şirketlerle yaptırılmasından vazgeçip, istihdam engelleri kaldırılarak, kamu denetiminin yapılması sağlanmalıdır.

İŞKUR verilerine göre, Mayıs 2010 tarihine kadar 55.5 milyar TL işsizlik Sigortası Fonu gelirlerinden, 11.8 milyar TL giderin 7 milyar TL'si GAP için kullanıma gerekçesiyle çekilmiş, 3 milyar 313 milyon TL işsizlik ödeneği olarak kullanılmıştır. İşsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarına iş bulana kadar fondan işsizlik ödemesi yapılmalıdır.

Ülkemizde 2004 yılına kadar toplam 1500 maden işletme ruhsatı verilmişken, AKP iktidarı çıkardığı yasa ile 2004-2009 arasında, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı verilene kadar, toplam 43 bin 500 maden işletme ruhsatı vererek, Türkiye'nin yüzölçümünün üçte biri, 282.898 km²'lik alanın, 30 bin km²'si yabancılara tahsis edilerek maden işletmelerine açılmıştır. Çevre ve Orman Bakanı imzasıyla 3 Nisan 2009'da, Çaldağı'ndaki 3 milyon 297 bin 832 metrekare orman arazisi, İngiliz sermayeli Sardes Nikel Madencilik'e 2026 yılına kadar tahsis edilmiştir. Maden işletmeye açıldıktan sonra işgal edeceği toplam 1831 hektar alanda, "sülfirik asitli yığın liçi"

yöntemiyle nikel madeni çıkarılacak, Gediz Ovası'nın zeytinlikleri, tarım arazileri ve Çaldağı'ndaki milattan önce 7. yüzyıldan kalan arkeolojik yerleşimler sülfirik asite kurban gidecektir.

Yargı kararıyla iptal edilen Maden Yasası, yeniden düzenlenerek 9 Haziran 2010 sabaha karşı çıkartılmıştır. Orman alanları, yaban hayatı alanları; Kazdağları, Kozak Yaylası, Efemçukuru, Turgutlu Çaldağı ve nice yerler maden yağması, orman katliamı ile karşıya kalacaktır.

Belediye'ler Yasası'nın 73. maddesini değiştirecek yasa tasarısı 3 Haziran 2010 tarihinde komisyondan geçerek Meclis Genel Kurulu'na sunulmaya hazır hale getirilmiştir. Muhtemel bir gece yarısı kanunlaşacak bu düzenlemeyle kentsel dönüşüm yağması hızlandırılacaktır. Ayrıca kıyılarda imar yetkisinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na bağlanması, Anayasada "kıyıların korunması ve toplum yararına açık tutulması" hükmü görmezden gelinmesi, bu ve benzeri düzenlemeler yağmanın her alanda yapılacağını göstergesidir.

Gelişmeleri yakından izlemeye, bu yağma ve karartma politikalarına, bilimin ve aklın ışığıyla karşı çıkmaya kararlıyız. Özelleştirme politikalarına karşı ilgili bütün kurum, kuruluş ve sendikalarla birlikte oluşturulan Özelleştirme Karşıtı Platform illerde çalışmaya başlamıştır. Önümüzdeki aylarda bu konuda yapılan çalışmalarını sizlere aktarmaya devam edeceğiz. Biz inanıyoruz ki; daha önce AKTAŞ'ın özelleştirilmesi nasıl durdurulduysa, bugün de elektrik dağıtım özelleştirmelerini durdurabiliriz, özelleştirilen dağıtım bölgelerinin yeniden kamuya devrini sağlayabiliriz. Bugün Aktaş'ın özelleştirilmesi sürecinden daha iyi durumdayız çünkü hem odamız AKTAŞ örneğinden dolayı elektrik dağıtımında özelleştirmeleri durdurma yönünde ciddi birikime sahiptir, hem de özelleştirmelerin sonuçlarını yaşarak öğrenen tüketiciler; yarın başlarına neler geleceğini faturaların ve verilen hizmetin ne kadar can yakıcı olacağını somut olarak bilmektedirler. Tek başına bunları bilmek yetmiyor tabi ki. Üyelerimiz, odalarımız, sendikalarımız, çalışanlarımız, tüketicilerimiz; özelleştirme ve yağma uygulamalarına karşı, birlikte hareket etmek zorundayız.

Saygılarımızla.

37. Dönem Yönetim Kurulu adına

Erhan Karaçay

erhan.karacay@emo.org.tr